

[Rytter.]

gende: Man kunde først spørge mig, om jeg anser det for uberettiget, at Samfundet slaar en Mand ihjel, henretter en Mand. Nej, absolut ikke; hvis Samfundet anser det for nødvendigt, maa det selvfølgelig have Lov til at anvende Dødsstraffen og anvende den, selv om der i enkelte Tilfælde kunde være Fare for et saakaldt Justitsmord. Men jeg mener ikke, at Samfundet behøver denne Straf, i alt Fald ikke i de mindre Stater, og det er de mindre Stater, jeg taler om, det er en af dem, vi skal lovgive for. Ifølge en almindelig Betragtning, jeg allerede har anført, skal Samfundet ikke gaa længere, end det er nødvendigt, og da jeg altsaa ikke mener, at Dødsstraf er nødvendig, vil jeg alene af den Grund være imod Dødsstraf. Men dertil kommer de Erfaringer, som vi har høstet, og som jeg nu skal give Oplysning om, saa kan man tillægge dem, hvilken Betydning man vil. Jeg mener nemlig, at man her er inde paa et Omraade, hvor det maa være Erfaringerne, der virker, langt mere end Følelserne. Ved Bedømmelsen af, hvilken Handling der eventuelt skal være strafbar, kan vi ikke se bort fra Følelserne, men her er et Omraade, hvor det maa være Erfaringerne, der alene er afgørende. Hvorledes er da Erfaringerne? Jeg vil omtale Udviklingen i nogle mindre Lande, der staar lige med Danmark, først Holland. Man er her undergaaet en Udvikling, som jeg haaber vi ogsaa vil undergaa herhjemme, idet man først havde et Stadium, hvor Dødsstraffen var gældende og blev eksekveret, saa kom det næste Stadium, hvor Dødsstraf vel var gældende, men ikke blev eksekveret, og saa gik man endelig helt bort fra Dødsstraffen. Indtil 1849 eksekveredes Dødsstraffen i Holland i temmelig stor Udstrækning; fra 1849 til 70 kom man ind i det andet Stadium, hvor man sagde: Vi vil beholde Dødsstraffen, men vi vil kun sjældent eksekvere den — den blev i disse 21 Aar kun eksekveret to Gange —, og i 1870 tog man saa endelig Skridtet fuldt ud og gik helt bort fra Dødsstraffen. Har Erfaringerne i Holland da vist, at Kriminaliteten er vokset? Nej, Kriminaliteten er taget af. Det er ganske vist ikke hermed bevist, at det er den

forandrede Regel om Dødsstraffen, der har bevirket dette, men det er i alt Fald Bevis for, at Kriminaliteten ikke er vokset, fordi man har afskaffet Dødsstraffen; der kan selvfølgelig være mange andre Grunde til, at Kriminaliteten er taget af, end dette, men een Ting maa det dog bevise, nemlig at Kriminaliteten ikke er vokset af den Grund. Jeg vil i denne Forbindelse gøre opmærksom paa, at der i Holland for Øjeblikket findes et lille Parti, der søger Dødsstraffen genindført, og den Motivering, dette Parti fremfører herfor, er efter min Mening meget interessant. Det siger nemlig: Vi vil have Dødsstraffen genindført, ikke af kriminalistiske Grunde, thi i saa Henseende mener vi ikke, den spiller nogen Rolle, men af kristelige Grunde, ud fra den Betragtning, at Dødsstraffen hviler paa en guddommelig Anordning. Man ser altsaa, at selv Tilhængerne af Dødsstraffen i Holland vil ikke have den indført igen under Paabe- raabelse af Hensynet til Kriminaliteten, men de paaberaaber sig kristelige Grunde — skønt man efter min Mening lige saa godt eller med større Ret kunde paaberaabe sig disse kristelige Grunde i modsat Retning. — Maa jeg dernæst nævne Norge. Her afskaffede man Dødsstraffen i 1902, og har man da dør mærket til en Stigning i Kriminaliteten siden 1902? Nej, den er faldet, den er i alt Fald ikke steget, viser Erfaringerne. I Sverige gik man bort fra Dødsstraffen i 1921, og jeg maa sige, at jeg beundrer den Forudseenhed, man dør viste. Man forlod nemlig Dødsstraffen ud fra den Betragtning: Vi staar foran en Straffelovsrevision, og vi vil ikke have Spørgsmaalet om Dødsstraffen ind i en Diskussion om denne Revision; lad os derfor afskaffe Dødsstraffen forinden. Og den blev altsaa afskaffet. Har dette medført, at Kriminaliteten i Sverige er steget? Nej! — Hvordan er saa Udviklingen i Danmark? Fra 1866 til 1885 fandt der 42 Mord Sted, der blev paakendt ved Domstolene — i tre Tilfælde blev en Dødsdom eksekveret. I de næste 20 Aar, fra 1886 til 1905, var der ikke 42, men 18 Mord, og i eet Tilfælde blev Dødsdommen eksekveret. Disse to Tal, for det første Tyveaar 42, for det næste Tyveaar 18, efterfølges for det tredie Tyveaars Ved-